

Poštovani poslanici, dame i gospodo,

Otvaram sedmu (posebnu) sjednicu prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja u 2016. godini Skupštine Crne Gore 25. saziva, sazvanu povodom desetogodišnjice proglašenja nezavisnosti Crne Gore.

Sada ćemo odslušati našu lijepu himnu.

Poštovane kolege poslanici, dozvolite mi da u vaše i svoje ime pozdravim naše uvažene goste. Pozdravljam Filipa Vujanovića predsjednika Crne Gore, Mila Đukanovića predsjednika Vlade Crne Gore, potpredsjednike Vlade i ministre, potpredsjednike Skupštine Crne Gore, Desanku Lopičić predsjednicu Ustavnog suda Crne Gore, Ivicu Stankovića vrhovnog državnog tužioca, Milivoja Katnića glavnog specijalnog tužioca, Šućka Bakovića zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Dragana Samardžića načelnika Generalštaba Vojske Crne Gore, predstavnike diplomatskog kora akreditovane u Crnoj Gori, predstavnike međunarodnih organizacija u Crnoj Gori, Slavoljuba Stijepovića gradonačelnika glavnog grada Podgorice, Aleksandra Bogdanovića gradonačelnika prijestonice Cetinje, predstavnike drugih važnih institucija i nevladinih organizacija.

Posebno mi je zadovoljstvo da pozdravim gospodina Františka Lipku, nekadašnjeg ambasadora Republike Slovačke u Crnoj Gori, koji je dao značajan doprinos referendumskom procesu, a ja sam slobodan da dodam i velikog prijatelja države Crne Gore.

Dame i gospodo, dozvolite da vam se obratim povodom desetogodišnjice proglašenja nezavisnosti Crne Gore.

Poštovani predsjedniče države, poštovani predsjedniče Vlade, uvažene ekscelencije, uvaženi ministri, kolege poslanici, dragi prijatelji, dragi gosti,

Velika mi je čast i zadovoljstvo da danas govorim pred vama u našem zakonodavnom domu u Crnoj Gori, a povodom desetogodišnjice usvajanja Deklaracije o nezavisnosti naše države. Deset godina je značajan jubilej koji ima veoma važno simboličko značenje za sve koji vole Crnu Goru. Prije deset godina, 21. maja 2006. godine, građani Crne Gore su na demokratski organizovanom referendumu, jasno i nedvosmisleno poslali poruku da žele samostalnost, koja jeste izraz autentičnih istorijskih težnji svih naroda koji žive u Crnoj Gori, a koji Crnu Goru doživljavaju kao svoju domovinu. Meni je vječno, kao građaninu i patrioti, taj dan ostao urezan kao najznačajni datum u novijoj istoriji Crne Gore.

Danas kao političaru novije generacije i predsjedniku Skupštine Crne Gore ovaj datum ima još uzvišenije i važnije značenje. Ne samo da sam sa vama kao patriota identifikovan, nego i kao nosilac važne državne funkcije osjećam veliku obavezu i odgovornost da čuvam i ojačam sve tekovine našeg 21. maja, dana kada je Crna Gora obnovila svoju nezavisnost.

Deset godina nakon obnovljene nezavisnosti Crna Gora je mnogo drugačija nego što je bila 21. maja 2006. godine. Drugačija je jer je obezbijeđena politička stabilnost, ojačane su evropske i NATO integracije, a dokazali smo da možemo kao samostalna država i da opstanemo i da se razvijemo. I danas poslije deset godina na žalost postoje političke teme koje referendum tretiraju kao veliku i istorijsku grešku. Kao iskreni patriota ja imam potrebu, a kao nosilac visoke državne funkcije obavezu i odgovornost, da pošaljem vrlo jasnu poruku, da će svi njihovi naponi u pokušaju poništavanja nasleđa nezavisnosti Crne Gore postati bezuspešni. Ovo ne zato što ja ili bilo ko drugi smatra, već zato što većinska Crna Gora, i patriotska i da je državna samostalnost tekovina koju moramo čuvati zarad opšteg dobra i budućnosti generacija koje dolaze.

Sa druge strane, moramo priznati da je u prethodnih deset godina, pored svekolikog napretka bilo određenih grešaka koje su potencijalno ugrožavale državnu stabilnost. Ove greške su prepoznate i priznate, kako od strane domaćih političkih aktera, tako od strane međunarodne zajednice i njihovih predstavnika. Na ove greške smo svi dobronamjerno ukazivali. Politička elita koja je vodila našu zemlju tih deset godina se nekada ... a nekada vrlo aktivno nosila prema tim problemima. U svakoj situaciji kada su ove greške ispravljene demokratija i državna nezavisnost je jačala. A uvijek kada bi vladajuća elita ostala nijema na opravdane zahtjeve građana to je slabilo političku stabilnost i tekovine nezavisnosti.

Međutim, najveća vrlina jeste da učimo iz grešaka. Ove i slične greške nas uče da ne možemo biti jaki ako ne radimo na sebi i ne popravljamo ono što moramo. Crna Gora je možda

teritorijalno mala, ali je velika da na principima punopravnosti uvijek ima mjesta za sve nacije i sve građane bez obzira na njihovu ideološku i na bilo koju drugu pripadnost i orijentaciju. Iskreno se nadam da smo u prethodnih deset godina naučili da moramo da jačamo, a ne da slabimo demokratiju. Vjerujem da smo naučili da moramo da pravimo, a ne da rušimo mostove između ljudi. Jednako sam uvjeren da smo naučili da bježanje od problema te probleme čini samo većim, a ne manjim. Najviše od svega sam uvjeren, a posljednja politička dešavanja u Crnoj Gori to pokazuju, da smo naučili da moramo da spajamo na prvi pogled nespojivo, a sve zarad zajedničke dobiti, političke stabilnosti i budućnosti građana i države.

Crna Gora, dragi prijatelji, mala je ali ponosna zemlja koja ima puno mudrih ljudi. Mudrost je osobina koju smo naučili od svojih predaka, a koja je naslijeđena iz najtežih vremena kada su se naši i očevi i đedovi borili za identitet, integritet i dostojanstvo. Oni su svojom mudrošću nama ostavili šansu da unapređujemo našu zemlju, a naša je odgovornost da budemo makar jednako mudri da nastavimo da unapređujemo Crnu Goru. Oni koji nemaju odnos prema svojoj prošlosti ne mogu imati odnos ni prema budućnosti. Stoga je naša velika generacijska obaveza da se pozovemo i da prizovemo mudrost naših predaka, da prihvatimo njihov amanet i da se svim snagama borimo da ojačamo crnogorski autentični identitet i državni integritet.

Nakon deset godina Crna Gora je prema tome očuvala i ojačala nezavisnost koju je stekla 21. maja. Međutim, složićemo se da je trenutak u kome svi možemo sa sigurnošću reći da je crnogorska nezavisnost nesporna još uvijek relativno daleko. Političke podjele koje sam pomenuo još uvijek ugrožavaju političku stabilnost. To znači da svi mi kojima je Crna Gora u srcu moramo da budemo budni, jer ne smijemo da gubimo vjeru i razum, kao što ne smijemo ... sve one koji žele da izgubimo sve ono što smo ostvarili 25. maja.

Uvaženi prijatelji, poštovani gosti, Crna Gora danas sigurno korača na putu evroatlantskih integracija. Da bi uspješno nastavili tim putem, koji je pravi i jedini, moramo se dodatno suočiti sa izazovima. Ključni izazovi jesu razvoj demokratije i institucija, borba protiv negativnih ekonomskih trendova, borba protiv socijalne izolacije i pauperizacije i borba za političku stabilnost. Na ovim principima svi moramo istrajati kako bi generacijama koje dolaze ostavili i bolju i ljepšu i uspješniju Crnu Goru. Pozivajući se opet na mudrost naših predaka, u to ime pozivam sve dobronamjerne građane Crne Gore i njihove političke predstavnike da se konačno uzmemo u pamet, da se ujedinjujemo, a ne da se razjedinjujemo, da budemo odlučni u ostvarenju svih postavljenih ciljeva kako jednog dana našu djecu i unuke ne bi bilo strah da će izgubiti svoju državu. Samo na taj način steći ćemo pravo da nas kao njihove pretke zovu mudrim, a da nas veličaju na način na koji mi veličamo naše pretke.

U to ime, dragi gosti, drage kolege i dragi prijatelji, sve vas pozdravljam i svim nam želim da slavimo Dan nezavisnosti naše i jedine države Crne Gore. Hvala.

Pozdravima bih samo priključio i pozdrav ministru kulture u Vladi Republike Hrvatske gospodinu Zlatku Hasanbegoviću.

Sada bih pozvao Františka Lipku, nekadašnjeg ambasadora Republike Slovačke u Crnoj Gori, da uzme riječ. Izvolite, ambasadore.

FRANTIŠEK LIPKA (03.06.16 12:21:43)

Poštovani gospodine predsjedniče Crne Gore, poštovani gospodine predsjedniče Skupštine Crne Gore, poštovani gospodine predsjedniče Vlade Crne Gore, poštovana gospođo predsjednice Ustavnog suda, poštovani gospodine vrhovni državni tužioče, poštovani gospodine glavni specijalni tužioče, gospođo ministarke i gospodo ministri, gospođe i gospodo poslanici, vaše ekscelencije, dame i gospodo,

Dozvolite mi da se prvo zahvalim Skupštini Crne Gore na pozivu i na ukazanoj časti da govorim na svečanoj sjednici Skupštine povodom desete godišnjice proglašenja nezavisnosti Crne Gore.

Prije deset godina, 3. juna 2006. godine, imao sam obavezu, ali i veliku čast da kao predsjednik Republičke komisije obavijestim uvaženu Skupštinu Crne Gore o zvaničnim rezultatima referenduma o državno-pravnom statusu Republike Crne Gore. Dozvolite mi da pročitam završne rečenice svog tadašnjeg izvještaja: "Na osnovu rezultata referenduma o

državno-pravnom statusu Republike Crne Gore, utvrđuje se da je na referendumu održanom 21. maja 2006. godine glasalo 419.240 glasača, što predstavlja 86,5% ukupno upisanih glasača, od kojih je 230.661 glasač ili 55% od broja važećih glasova glasalo "da", a ... glasača ili 46,5% od važećih glasova glasalo je "ne". Navedeni rezultati referenduma, saglasno članu 6 Zakona o referendumu o državno-pravnom statusu Republike Crne Gore, nesumnjivo potvrđuju da je Odluka o nezavisnosti Crne Gore validna. Koristim ovu priliku da građanima Crne Gore uputim čestitku za mirno, dostojanstveno i demokratsko izjašnjavanje na proteklom referendumu i iskazanoj političkoj zrelosti, uz želju da u ovom duhu nastave da zajedno grade svoju budućnost na putu ka evropskim i evroatlantskim integracijama".

Nakon prezentiranja izvještaja čiji sam dio pročitao, Skupština je izglasala Deklaraciju o obnavljanju nezavisnosti države Crne Gore. Od tog historijskog dana prošlo je deset godina. Deset godina u životu jedne države je veoma kratak period. Međutim, ovaj kratki period će u historiji Crne Gore ostati zabilježen kao period velikih promjena i razdoblje velikog napretka. Crna Gora je ovaj period iskoristila na najbolji mogući način. Odlučno i brzo je krenula naprijed pokazujući da želi i hoće da što prije nadoknadi vrijeme izgubljeno u godinama jugoslovenske krize i ratovima u okruženju.

Obnavljanje nezavisnosti je, a danas je to sasvim jasno jer to pokazuju rezultati, oslobodilo kreativne snage i ojačalo samopouzdanje ne samo političkih elita nego i cijelog društva, svih građana. Obnavljanje nezavisnosti donijelo je Crnoj Gori slobodu da sama odlučuje o načinu uređenja, tipu i brzini demokratske tranzicije, da sama određuje svoje vanjskopolitičke prioritete, da sama odlučuje o svojoj sudbini. Referendum je trasirao put iz balkanske prošlosti opterećene tenzijama i konfliktima prema budućnosti u porodici demokratski razvijenih država udruženih na principima zajedničkih demokratskih vrijednosti u Evropskoj uniji.

Predsjednik Vlade Milo Đukanović je već 22. maja 2006. godine, odmah nakon objavljivanja preliminarnih rezultata referenduma definisao strateški pravac razvoja Crne Gore, kada je na prvoj konferenciji za medije rekao: "Puna integracija u Evropsku uniju i NATO je prioritet Vlade Crne Gore".

Crna Gora je u toku ovih deset godina uspjela da se veoma dobro pozicionira na evropskoj i svjetskoj mapi. Postala je članica Ujedinjenih nacija, Savjeta Evrope, Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju, Svjetske trgovinske organizacije, kao i svih relevantnih međunarodnih organizacija. Već četvrtu godinu uspješno vodi pristupne pregovore sa Unijom, otvorila je 22 poglavlja i dva privremeno zatvorila. Dana 19. maja ove godine, bukvalno u predvečerje desete godišnjice obnove nezavisnosti, predsjednik Vlade Milo Đukanović je u ime Crne Gore učestvovao na Ministarskom sastanku NATO-a u Briselu na kojem je bio potpisan Protokol o pristupanju Crne Gore NATO-u. Dakle, tog dana je Crna Gora faktički postala 29. članica Sjevernoatlantske alijanse.

Crna Gora je u periodu od deset godina ostvarila veliki napredak i na unutrašnjem planu. Uspjela je da održi multietnički sklad i da izgradi dobre odnose sa svim susjedima i svim zemljama Zapadnog Balkana i Evrope. U zemlju su stigle značajne strane investicije. Crna Gora je danas jedno veliko gradilište, na svakom koraku se vide nove zgrade, nove ulice, novi putevi. Upravo ste počeli gradnju prvog auto-puta. Najprestižniji svjetski brendovi dolaze na vaše primorje. Veoma su važne i pozitivne promjene u vašem svakodnevnom životu, u svakodnevnom životu građana koje se vide na svakom koraku. Povećan je životni standard. Promijenila se društvena svijest, svijest građana, ljudi su postali odgovorniji, svjesniji da njihova budućnost prije svega zavisi od njih samih. Demokratsku zrelost crnogorskog društva potvrđuje i uspješan politički dijalog koji je vođen proteklih mjeseci o izbornom procesu, jednom od najosjetljivijih pitanja za svaku zemlju, što Crnu Goru takođe odvaja od drugih zemalja regiona.

Poštovane gospođe, poštovana gospodo, dostignuća, odnosno uspjehe Crne Gore najbolje ćemo vidjeti kada Crnu Goru uporedimo s bivšim jugoslovenskim republikama. Crna Gora je stekla nezavisnost najkasnije, ali je za samo deset godina postala predvodnik u procesima evropskih i evroatlantskih integracija na Zapadnom Balkanu. Ovo ne bi bilo moguće bez ostvarenja suštinskih promjena u zemlji.

Crna Gora je danas prepoznatljiva kao država s bogatom historijom i s dinamičnom sadašnjicom, kao država uspješne društvene transformacije koja istrajno realizuje svoje strateške ciljeve u oblasti evropskih i evroatlantskih integracija, kao politički i ekonomski stabilna država koja

djeluje kao faktor stabilnosti u cijelom regionu. Sva ova dostignuća koja je Crna Gora postigla u toku ovih deset godina najbolje potvrđuju ispravnost odluke koju su građani Crne Gore donijeli 21. maja 2006. godine i dali smisao i novi dublji i širi sadržaj referendumu kojim je obnovljena nezavisnost države Crne Gore.

Poštovane gospođe, poštovana gospodo, dozvolite mi na kraju, kao i nakon mog obraćanja Skupštini 3. juna 2006. godine kada sam građanima Crne Gore čestitao državu Crnu Goru, da danas čestitam desetu godišnjicu obnavljanja nezavisnosti Crne Gore na referendumu koji je protekao mirno, dostojanstveno i demokratski u skladu s važećom legislativom i dobrom evropskom praksom, uz želju da se u ovom duhu sve političke elite, sve društvene snage, svi građani ujedine u nastojanju da Crnu Goru što prije pretvore u razvijenu, stabilnu, prosperitetnu državu, snažno usidrenu u velikoj porodici evropskih naroda zajedničkih vrijednosti. Da je vječna Crna Gora.

PREDŠEDNIK DARKO PAJOVIĆ (03.06.16 12:32:57)

Zahvaljujem našem uvaženom gostu gospodinu Lipki.

Ovim je, dame i gospodo, sedma posebna sjednica prvog redovnog proljećnjeg zasijedanja u 2016. godini završena.

Koristim priliku da vas pozovem na koktel koji zbog male promjene vremena neće biti održan kako je bilo planirano, vani, već ćemo ostati ovdje. Hvala vam puno.